

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Cobzac Elena,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Cazacu Dumitru în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020, în cauza penală în privința lui

Balan Iurie xxx, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.10.2019 - 03.12.2019;

Instanță de apel: 14.01.2020 - 10.03.2020;

Instanță de recurs: 10.09.2020 - 16.12.2020.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 03 decembrie 2019, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, potrivit art.364¹ Cod de procedură penală, Balan Iurie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, la 2 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, la data de 12 septembrie 2019, aproximativ pe la orele 17:00 - 18:00, urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria lui Alcaz Vasile situată în xxx, de unde intenționat, pe ascuns a sustras o bicicletă în valoare de 3 000 lei, ce aparținea cet. Alcaz Vasile, cauzând astfel părții vătămate o pagubă materială considerabilă în sumă totală de 3 000 lei.

Prima instanță a calificat acțiunile lui Balan Iurie, conform art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, potrivit indicilor: ”furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

3. ***Inculpatul*** a contestat cu apel sentința, prin care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să îi fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

3.1. ***Avocatul Raileanu Mihail în numele inculpatului*** a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care lui Balan Iurie să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate.

În motivarea cererii de apel, a indicat că, inculpatul și-a recunoscut vina pe deplin în cele comise, regretă sincer de fapta comisă și pe viitor nu va mai comite asemenea fapte.

4. Prin decizia Colegiului penal Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020, apelurile au fost respinse ca fiind nefondate, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, la caz se constată că instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Balan Iurie în baza art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal.

4.2 Instanța de apel a reținut, că sentința se contestă în partea stabilirii pedepsei, temei pentru a interveni în sentință din oficiu cu privire la încadrarea juridică, conform art.409 alin.(2) Cod procedură penală, lipsește.

Instanța de apel, având în vedere argumentele din apel în coraport cu circumstanțele constatate reține că, la stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut seama de prevederile art.75 CP potrivit cărora, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale.

Instanța de apel a reiterat că, sancțiunea art.186 alin.(2) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani.

Circumstanțe ce atenuează răspunderea penală în conformitate cu prevederile art.76 Cod penal, în privința inculpatului Balan Iurie, instanța de apel a stabilit - căința sinceră.

Conform art.77 Cod penal, în calitate de circumstanță agravantă în privința lui Balan Iurie – instanța de apel consideră săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară.

Instanța de apel a stabilit că, prima instanță la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Balan Iurie a ținut cont de prevederile art.6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunilor săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave prin prisma prevederilor art.16 Cod penal, de faptul că infracțiunile au fost săvârșite din intenție, de personalitatea inculpatului, care anterior a fost judecat, a comis infracțiunile în termen de probă.

Așa dar, instanța de apel, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunilor incriminate, consideră că în coraport cu faptele comise, urmările prejudiciabile ale faptelor și personalitatea inculpatului, a constatat că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, pentru infracțiunea comisă art.186 alin.(2), lit. c), d) Cod Penal, ținând cont de prevederile art.364¹ Cod de procedura penală, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Or, la caz, instanța de apel nu poate admite solicitarea inculpatului privind

numirea unei pedepse mai blânde non privative de libertate, de vreme ce acesta anterior a fost tras la răspundere penală, inclusiv pentru infracțiuni similare, însă nu a făcut careva concluzii de rigoare și a comis alte noi infracțiuni cu intenții.

Instanța de apel consideră că, pedeapsa sub formă de închisoare este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunile comise de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.

În cele din urmă, instanța de apel a ajuns la concluzia că scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului v-a fi pe deplin atins, doar prin menținerea pedepsei sub formă de închisoare, considerând că această pedeapsă va atinge scopul sancțiunii penale de restabilire a echității sociale, de corectare a inculpatului, precum și de prevenire a comiterii de noi infracțiuni.

În final, analizând solicitarea inculpatului referitor la aplicarea unei pedepse mai blânde, non privative de libertate, instanța de apel consideră că această solicitare este neîntemeiată și irațională, dat fiind faptul că inculpatul Balan Iurie, la locul de trai se caracterizează negativ, a săvârșit anterior mai multe infracțiuni similare pentru ce a fost condamnat la închisoare, antecedentele penale nu sunt stinse, cât și de atitudinea acestuia față de cele săvârșite, totodată ținând cont și de scopul pedepsei penale îndreptat spre restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților cât și a altor persoane, instanța de apel consideră că corijarea și reeducarea inculpatului este posibilă cu aplicarea pedepsei sub formă închisoare, conform art.70 Cod penal or, instanța de fond și-a argumentat riguros soluția la acest capitol și a motivat hotărârea pronunțată, invocând motive clare din care considerent a ajuns la concluzia că aplicarea unei pedepse mai blânde, nu va asigura atingerea scopului prevăzut la art.61 Cod penal.

5. Avocatul Cazacu Dumitru în numele inculpatului, a contestat cu recurs hotărârile, solicitând casarea acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi decizii, prin care lui Balan Iurie să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, non privativă de libertate.

În motivarea cerințelor a invocat că, pedeapsa aplicată conform art.90 Cod Penal este prea aspră, instanța nu a ținut cont de toate circumstanțele atenuante care persistă în speța dată, adică contribuirea activă la descoperirea infracțiunii și recunoașterea vinovăției și recuperarea benevolă a pagubei pricinuite sau înlăturarea daunei cauzate. Prin prisma art.75 alin.(1) Cod penal, pedeapsa aplicată trebuie să fie una echitabilă, legală și individualizată. Din practica judiciară o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. Aplicarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de 2 ani este considerată ca fiind prea aspră, astfel, pedeapsa nu va atinge scopul de a reeduca inculpatul.

A atras atenția că instanța de apel nu a studiat multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele prezentate care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, astfel ignorând punctul 11 din Hotărârea Plenului

Curții Supreme de Justiție nr.8 din 11.11.2013 cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale. După comiterea infracțiunii, Balan Iurie și-a recunoscut vinovăția și sincer se căiește, corpul delict fiind restituit benevol părții vătămate.

6. Asupra recursului declarat, a prezentat referință procurorul, care s-a expus pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, decide asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că, recursul este declarat peste termen.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile **de la data pronunțării deciziei**.

Potrivit dispozițiilor art.230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 10 martie 2020 (f.d.130-131), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența inculpatului Balan Iurie și avocatului acestuia, Cazacu Dumitru, cu înștiințarea lor despre pronunțarea deciziei integrale la 09 aprilie 2020.

Totodată, potrivit certificatului nr.1a-89/20 din 09.04.2020, având în vedere starea de urgență declarată prin dispoziția Comisiei pentru situații excepționale nr. 1 din 18.03.2020, pronunțarea deciziei motivate la caz, a fost amânată pentru 19.05.2020. Iar, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 19 mai 2020 (f.d.138), a fost pronunțată decizia integrală a instanței de apel în prezența avocatului Cazacu Dumitru.

Conform art.231 alin.(2)-(3) Cod de procedură penală, calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului. La calcularea termenelor nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Așadar în speță, termenul de declarare a recursului conform art.422 Cod de procedură penală, a început să decurgă din 19 mai 2020 de la pronunțarea deciziei integrale, ultima zi pentru declararea recursului fiind 19 iunie 2020, iar recursul ordinar declarat de avocatul Cazacu Dumitru în numele inculpatului a fost depus la 25 august 2020 (conform ștampilei de pe recurs – f.d.172), prin urmare, cu omiterea termenului de 30 de zile stabilit de lege.

În situația când instanța de recurs dispune inadmisibilitatea recursului ca fiind

tardiv, aceasta nu se expune asupra circumstanțelor de drept ale cauzei și legalității hotărârii adoptate.

Astfel, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.art.422, 432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, rezultă că recursul declarat de avocat este inadmisibil, deoarece este depus peste termenul prevăzut de Lege.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Cazacu Dumitru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020, în cauza penală în privința lui *Balan Iurie xxx*, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 28 ianuarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena